

Prof. Dr. Bilgehan ÇETİNER

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Medeni Hukuk Anabilim Dalı

BORÇLAR HUKUKU

GENEL HÜKÜMLER

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ V

KISALTMALAR CETVELİ..... XXXIX

1. BÖLÜM: GİRİŞ VE TEMEL KAVRAMLAR..... 1

A. Borçlar Hukukuna Giriş 1

1. Türk Özel Hukuk Kodifikasyonuna Genel Bakış 1

a. Türk Özel Hukukunun Yapısı 1

b. Uluslararası Etkiler 5

i. AB Düzenlemeleri 5

ii. Hard Law ve Soft Law 6

iii. Uluslararası Anlaşmalar 7

2. Türk Borçlar Kanunu 8

a. Yapısı ve İçeriği 8

b. Uygulama Alanı 10

3. Borçlar Hukukunun Temel Taşı: Sözleşme Özgürlüğü 10

a. Genel Olarak 10

b. Sözleşme Özgürlüğünün Görünüm Şekilleri 11

i. Sözleşme Yapma Özgürlüğü 11

ii. Tip Özgürlüğü 16

iii. İçerik Özgürlüğü 16

iv. Şekil Özgürlüğü 17

v. Sözleşmeyi Kaldırma ve Değiştirme Özgürlüğü 18

B. Borçlar Hukukunun Temel Kavramları 19

1. Borç Kavramı 19

a. Tanımı 19

b. Borç İlişkisinin Nisbiliği 20

i. Mutlak Haklar	21
ii. Mutlak ve Nisbi Hakların İhlalinin Sonuçları	21
iii. Diğer Nisbi Haklar	23
c. Sorumluluk	23
d. Edim Yükümlülüğü	24
i. Olumlu Edim- Olumsuz Edim.....	24
ii. Asli Yükümlülük- Yan Yükümlülük (Asli Borç- Yan Borç)-	25
iii. Asli-Tali (Birincil-İkincil) Edim Yükümlülükleri	29
iv. Külfet (Obliegenheit)-Borç Ayırımı.....	29
v. İfaya Hazırlık Hareketleri.....	30
e. Alacak ve Talep.....	32
f. Borç-Eksik Borç Ayırımı	34
2. Borç İlişkisinin Bir Unsuru Olarak Borç.....	35
3. Hukuki İşlem Şeklindeki Borç İlişkisi	36
a. Hukuki İşlem Kavramı	36
b. Türleri	37
i. Tek Taraflı- Çok Taraflı Hukuki İşlemler ile Hukuki İşlem Benzeri Fiil	37
ii. Ani Edimli ve Sürekli Borç İlişkileri.....	42
iii. Borçlandırıcı İşlem– Tasarruf İşlemi	44
iv. Sebebe Bağlı ve Soyut İşlemler	46
c. Hatır İlişkisinden Ayrılması	48
2. BÖLÜM: BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI VE	
 UNSURLARI	50
A. Borcun Kaynakları	50
1. Genel Bakış	50
2. Borç İlişkisinin Kaynakları	50
a. Hukuki İşlem	50
b. Kanundan Doğan Borç.....	51

c. Müşterek Kanuni Borç İlişkisi (Edim Yükümünden Bağımsız Borç İlişkisi)	51
d. Fiili Sözleşme İlişkisi (Sözleşme Benzeri İlişki)	53
3. Yarışma İlişkisi	53
4. Alacaklının İspat Külfeti	55
B. Borç İlişkisinin Tarafları	55
C. Borcun Konusu	56
1. Borcun Konusunun Belirlenmesi	56
2. Borcun Konusunun İfade Edilme Tarzı Şekilleri	57
3. Seçimlik Borç ve Seçimlik Yetki	61
4. Özel Olarak Para Borçları	64
a. Genel Olarak	64
b. Yabancı Para Borcu	68
c. Faiz Borcu	70
i. Genel Olarak	70
ii. Kaynağı	72
iii. Faiz Oranı	73
iv. Bileşik Faiz Yasağı	75
3. BÖLÜM: BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARINDAN SÖZLEŞME	76
A. Sözleşmenin Kurucu Unsuru: İrade Açıklaması	76
1. Genel Bakış	76
2. Beyan Sahibinin İradesinin Oluşumu ve Yorumu	77
3. İrade Açıklaması Türleri	81
a. Açık ve Örtülü İrade Açıklamaları	81
b. Dolaylı ve Doğrudan İrade Açıklamaları	83
c. Varması Gerekli- Varması Gerekmeyen İrade Açıklamaları	83
B. Sözleşmenin Kuruluşu	85
1. Genel Bakış	85
2. Öneri ve Kabul	86

a. Öneri.....	86
b. Önerinin Bağlayıcı Olduğu Süre	91
c. Kabul.....	93
3. Uyuşma/Uyuşmama	97
a. Uyuşmanın Kapsamı ve Objektif Esaslı Noktalar.....	97
b. Subjektif (İkinci Derecede) Noktalar.....	98
c. Sözleşmenin Kurulması ve Hükümlerini Doğurması	100
4. Muvazaa.....	103
a. Genel Olarak	103
b. Türleri	103
C. Sözleşmenin Kuruluşuna İlişkin Özel Durumlar.....	109
1. Genel Bakış	109
2. Önsözleşme	109
3. Çerçeve Sözleşme.....	110
4. Teyit Mektubu.....	111
5. Opsiyon Hakkı.....	112
6. İlan Yoluyla Ödül Sözü Verme ve Ödüllü Yarışma Vaadi	113
7. İhale.....	115
8. Sebebi Gösterilmemiş Borç Tanınması (İkrarı)	116
D. Genel İşlem Koşulları İçeren Sözleşmeler.....	118
1. Genel Olarak	118
2. Unsurları.....	120
3. Dört Aşamada GİK'in Denetimi	122
a. Yürürlük Denetimi	122
i. Koşulları	122
ii. Koşulların Çatışması.....	125
iii. Değiştirme Yasağı	126
iv. Yürürlük Denetiminin Hukuki Sonuçları	126
b. Bireysel Anlaşma/ Alışılmadık (Sürpriz) Koşul Denetimi	127

c. Yorum Denetimi	130
d. İçerik Denetimi	131
i. Genel Olarak	131
ii. Saydamlık (Şeffaflık) Denetimi	133
iii. İçerik Denetiminin Hukuki Sonuçları	134

4. BÖLÜM: SÖZLEŞMENİN YORUMU, TAMAMLANMASI VE UYARLANMASI 136

A. Sözleşmenin Yorumu	136
1. Genel Bakış	136
2. Sübjektif ve Normatif (Objektif) Yorum	137
3. Yorum Araçları ve Yorum Kuralları (İlkeleri)	140
a. Yorum Araçları	141
i. Kullanılan Sözcükler ve Sistemantik	141
ii. Hal ve Şartlar ile Örf, Adet ve Teamüller	144
b. Yorum Kuralları	148
i. Geçmişe Dönük (ex tunc) Yorum	148
ii. Sübjektif Yorumun Önceliği	149
iii. Güven İlkesine Dayalı Yorum	149
iv. Kanuna Uygun Yorum İlkesi	151
v. Borçlu Lehine Yorum İlkesi	151
vi. Düzenleyen Aleyhine Yorum İlkesi	152
vii. Favor negotii (işlemi geçerli kılıcı yorum) ilkesi	153
viii. Taraflarca Kararlaştırılmış Yorum Kuralları	153
B. Sözleşmenin Tamamlanması	154
C. Sözleşmenin Uyarlanması	158
1. Genel Olarak	158
2. Uyarlama (İntibak) Hükümleri	160
3. Uyarlamanın Koşulları	162
a. Hal ve Şartlarda Esaslı Değişiklik	162
b. Öngörülemezlik Şartı	164

c. İşlem Temelinin Çökmesi.....	167
i. Aşırı İfa Güçlüğü.....	167
ii. Edimler Arası Dengenin Bozulması.....	168
iii. İzlenen Amacın Anlamını Yitirmesi.....	170
d. Durum Değişikliğinin Uyarlama İsteyen Taraftan Kaynaklanmamış Olması.....	172
e. Borçludan İfanın Beklenemez Olması.....	173
f. Borcun İfa Edilmemiş Olması.....	174
4. Hukuki Sonuçları.....	175
D. Şekle Bağlı Sözleşmelere Etkileri.....	177
5. BÖLÜM: GEÇERLİLİK KOŞULLARI (ŞEKİL VE İÇERİK).....	178
A. Sözleşmenin Şekli.....	178
1. Şekil Serbestisi İlkesi.....	178
2. Kanuni Şekil	180
a. Genel Olarak	180
b. Şeklin Amacı.....	183
3. Kanuni Şeklin Türleri	184
a. Adi Yazılı Şekil.....	184
i. Genel.....	184
ii. Yazılı Beyan (Metin)	184
iii. İmza	185
aa. Genel.....	185
bb. El Yazısıyla İmza Kuralının İstisnaları.....	186
cc. İletişim Araçları ile Gönderilen Metinler	188
b. Nitelikli Yazılı Şekil	189
c. Resmi Yazılı Şekil.....	189
4. Şeklin Kapsamı	191
5. Şekle Aykırılığın Hukuki Sonuçları.....	192
a. Kesin Hükümsüzlük.....	192
b. Hakkın Kötüye Kullanılması Yasağı.....	193

c. Çevirme (Tahvil).....	196
d. Şekle Ayrılık Nedeniyle Hükümsüz Sözleşmenin Tasfiyesi.....	196
e. Şekle Aykırılık Nedeniyle Hükümsüzlük Halinde Sorumluluk.....	196
6. Sözleşmeyle Kararlaştırılan (İradi) Şekil.....	197
a. Genel Olarak.....	197
b. TBK m. 17’de Yer Alan Karineler.....	198
i. Geçerlilik Şekli Karinesi (TBK m. 17/f. 1).....	198
ii. Adi Yazılı Şekil Karinesi (TBK m. 17/f. 2).....	198
c. Kararlaştırılan Şeklin Değiştirilmesi ve Kaldırılması	198
B. Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğünün Sınırları	199
1. Genel Olarak	199
2. Sözleşmenin Konusunun İmkânsızlığı.....	199
a. Fiili, Hukuki ve Ekonomik İmkânsızlık.....	200
b. Objektif ve Sübjektif İmkânsızlık.....	201
c. TBK m. 27/f. 1’in Uygulama Alanı.....	202
d. TBK m. 27/f. 1’in Uygulama Alanının İstisnaları.....	203
3. Emredici Hükümlere Aykırılık	204
a. Genel Olarak	204
b. Emredici Normlar	206
c. Hukuka Aykırılık Sebepleri	207
d. Kanuna Karşı Hile.....	208
4. Kamu Düzenine Aykırılık.....	209
5. Ahlaka Aykırılık	210
a. Ahlaka Aykırılık Kavramı.....	210
b. Ahlaka Aykırılık Türleri.....	212
i. Seksüel Alana İlişkin Sözleşmelerde Ahlaka Aykırılık.....	212
ii. Sözleşmenin Konusu veya Takip Edilen Amaç Nedeniyle Ahlaka Aykırılık	212

iii. Tarafların Karşılıklı Edimleri Arasında Açık ve Ağır Dengesizlik Olması	213
iv. Sözleşmeyi İhlale Yöneltilme Nedeniyle Ahlaka Aykırılık	214
6. Kişilik Hakkına Aykırılık.....	215
a. Yükümlülüğün Konusu	215
b. Yükümlülüğün Aşırılığı	216
7. Hukuki Sonuçları.....	218
a. Kesin Hükümsüzlük.....	218
b. Kısmi Hükümsüzlük	219
c. Amaca Uygun Sınırlandırma.....	221
d. Çevirme (Tahvil).....	223
C. Aşırı Yararlanma (Gabin).....	225
1. Ön Bilgi	225
2. Koşulları	226
a. Aşırı Oransızlık	226
b. Zarar Görenin Karar Verme Serbestisinin İhlali	228
i. Zor Durum	228
ii. Deneyimsizlik.....	229
iii. Düşüncesizlik	230
c. Sömürme Kastıyla Hareket	230
3. Hukuki Sonuçları.....	231
6. BÖLÜM: İRADE BOZUKLUKLARI.....	233
A. Genel Bakış.....	233
B. Yanılma (Hata)	234
1. Kavram	234
2. Saikte Yanılma	235
a. Basit Saikte Yanılma	235
b. Esaslı Saikte Yanılma (Temel Hatası).....	236
i. Kavram	236
ii. Koşulları	239

aa. Sübjektif Olarak Esaslı Sayılma	239
bb. Objektif Olarak Esaslı Sayılma.....	239
cc. Bilinebilir Olma	240
iii. Uygulama Örnekleri	241
aa. Nitelikte Yanılma	241
bb. Hukuki Yanılma	241
cc. Gizli Hesap Hatası.....	242
3. Açıklamada Yanılma (Beyan Hatası)	242
a. Kavram	242
b. Görünüş Şekilleri.....	243
i. İletmede Yanılma (TBK m. 33).....	243
ii. Beyanda (Beyan Davranışında) Yanılma	244
iii. Beyanın İçeriğinde Yanılma.....	244
c. Esaslı ve Esaslı Olmayan Beyan Hatası	245
i. Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma	246
ii. Sözleşmenin Konusunda Yanılma.....	247
iii. Sözleşmenin Tarafında Yanılma.....	248
iv. Sözleşme Yapılırken Kimliği Göz Önünde Tutulan Kişide Yanılma	248
v. Edim veya Karşı Edimin Miktarında Yanılma	249
vi. Esaslı Beyan Hatası Karinesi	249
vii. Beyan Hatasının Sübjektif ve Objektif Açından Esaslı Olması	250
d. Özel Durumlar	250
i. Okunmadan yahut Anlaşılmadan İmzalanen Belge....	250
ii. Beyaza İmza (Açığa İmza)	251
e. Hesaplama Yanılma.....	252
i. Basit Hesap Hatası.....	252
ii. Nitelikli (Gizli) Hesap Hatası	253
4. Ortak Hata	254
C. Aldatma (Hile)	255

1. Genel Olarak	255
2. Aldatma Eylemi	255
a. Aktif Bir Davranış ile Aldatma	255
b. Pasif Bir Davranış ile Aldatma.....	258
c. Hukuka Aykırılık	259
3. Kasıt	259
4. Nedensellik Bağı.....	260
5. Üçüncü Kişinin Aldatması.....	261
D. Korkutma (İkrah).....	262
1. Genel Olarak	262
2. Korkutma Eylemi	262
3. Esaslı Korkutma.....	263
4. Nedensellik Bağı.....	264
5. Hukuka Aykırılık	264
E. İrade Bozukluğunun İleri Sürülmesi	266
1. Aldatma ve Korkutmanın Def'i Yoluyla İleri Sürülmesi.....	266
2. Sözleşmenin İptali	266
a. İptale Yetkili Kişi.....	266
b. İptal Beyanı.....	266
c. İptal Süresi	267
d. İptal Hakkının Onay ile Ortadan Kalkması	268
e. İptal Hakkının Kullanımının Dürüstlük Kuralına Aykırılığı (TBK m. 34).....	269
f. Kısmi İptal (Dönüştürme Hakkı)	270
F. İptal Hakkının Kullanılmasının Hukuki Sonuçları.....	272
1. Sözleşme İlişkisinin Sona Ermesi.....	272
2. Tazminat Hakkı.....	274
a. Yanılanın Tazminat Ödeme Yükümlülüğü	274
b. Aldatma ve Korkutmada Tazminat	276
G. Diğer Kurumlarla Arasındaki İlişki.....	279

1. İrade Bozukluğu ve Aşırı Yararlanma	279
2. Satış Sözleşmesinde Temel Hatası ile Ayıp İlişkisi	279
7. BÖLÜM: TEMSİL.....	281
A. Genel Olarak	281
B. Dolaylı Temsilden Farkı (TBK m. 40/f. 3)	283
C. Türleri	284
1. İrادی Temsil ve Yasal Temsil.....	284
2. Aktif Temsil ve Pasif Temsil	285
3. Medeni Hukuk Temsili ve Ticari Temsil	285
D. Temsilin Şartları.....	285
1. İşlemin Temsile Uygun Olması	286
2. Temsil Olunan Adına Hareket Etme (Açıklama İlkesi)	286
a. Temel Kural	286
b. Açıklama İlkesinin İstisnası	288
3. Temsil Yetkisi	289
a. Genel Olarak	289
b. Temsil Yetkisi ve Temel Hukuki İlişki	291
c. Temsil Yetkisinin Üçüncü Kişiye Bildirilmesi	292
d. Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Türleri.....	295
i. Özel Yetki, İşlem Türüne Dair Yetki, Genel Yetki	297
ii. Asıl- Alt Temsil Yetkisi.....	298
iii. Bireysel-Birlikte Temsil Yetkisi	298
iv. Temsilcinin Kendisiyle veya Her İki Tarafın Temsilcisi Olarak İşlem Yapması.....	300
e. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması.....	301
i. Hileli Anlaşma (Kollusion)	302
ii. Üçüncü Kişinin Kötüniyetli Olması	303
f. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi.....	305
i. Sona Erme Sebepleri.....	305

aa. Sürenin Geçmesi, Bozucu Koşulun Gerçekleşmesi veya İşin Yapılması.....	305
bb. Temsil Yetkisinin Geri Alınması.....	305
cc. Temsilcinin Vazgeçmesi	306
dd. Kanunda Sayılan Diğer Sona Erme Nedenleri	307
ii. Temsil Yetkisinin Sona Ermesinin Sonuçları	308
E. Yetkisiz Temsil	309
1. Üçüncü Kişinin İyiniyetinin Korunduğu Haller	309
a. TBK m. 41/f. 2.....	309
b. TBK m. 42/f. 3.....	311
2. Temsilcinin İyiniyeti (TBK m. 45)	313
3. Temsil Olunan Tarafından Onama (TBK m. 46)	315
a. Genel Olarak	315
b. Onama Yapılıp Yapılmayacağı Kararına Kadarki Hukuki Durum	317
c. Onamadan Sonraki Hukuki Durum	318
d. Onamama Halinde Hukuki Durum	319
4. Yetkisiz Temsilin Hukuki Sonuçları.....	319
a. Temsil Olunan ile Üçüncü Kişi Arasındaki Hukuki İlişki	320
b. Yetkisiz Temsilci ile Üçüncü Kişi Arasındaki İlişki	321
c. Temsil Olunan ve Yetkisiz Temsilci Arasındaki İlişki.....	322
8. BÖLÜM: HAKSIZ FİİL SORUMLULUĞUNUN GENEL ESASLARI VE KUSUR SORUMLULUĞU	323
A. Haksız Fiil Sorumluluğunun Genel Esasları.....	324
1. Temel İlkeleri	324
a. Zarara Kişinin Kendisinin Katlanması Zorunluluğu İlkesi	324
b. Kusur Prensibi.....	324
2. Benzer Kurumlardan Ayrılığı.....	325
a. Ceza Hukuku.....	325
b. Sözleşme Hukuku.....	326

c. Sigorta Hukuku.....	327
3. Sorumluluk Türleri ve Yarışma	328
B. Kusur Sorumluluğu.....	330
1. TBK m. 49/f. 1'e Dayalı Sorumluluk.....	330
2. Hukuka Aykırılık	331
a. İşlevi	331
b. Kavram ve Hukuka Aykırılık Teorileri	331
i. Ön Bilgi	331
ii. Objektif Hukuka Aykırılık Teorisi	332
iii. Sübjektif Hukuka Aykırılık Teorisi	334
iv. Üçüncü (Yeni) Hukuka Aykırılık Görüşü	334
v. Sonucun Hukuka Aykırılığı	335
vi. Davranışın Hukuka Aykırılığı.....	337
vii. Normun Koruma Amacı Teorisi (Hukuka Aykırılık Bağı)	339
viii. Nisbi Hakların İhlali.....	342
c. Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	343
i. Haklı Savunma (Meşru Müdafaa), Zorunluluk Hali, Hakkını Kendi Gücüyle Koruma	343
ii. Zarar Görenin Rızası.....	345
aa. Genel Olarak	345
bb. Tıbbi Müdahalelerde	345
cc. Spor Müsabakasında.....	346
dd. Kişisel Verilerin Korunmasında.....	347
iii. Kamu Hukukuna veya Özel Hukuka Dayanan Yetki ile Üstün Özel yahut Kamu Yararı.....	348
3. Zarar	350
a. Zarar Kavramı	350
b. Zararın Belirlenmesi	352
i. Fark Teorisi	352
ii. Normatif Zarar	353

aa. Ticarileřtirme Zararı	353
bb. Beklentinin Bořa Çıkması Zararı.....	354
cc. Ev İşi Zararı.....	355
c. Zarar Türleri	357
i. İhlal Edilen Hukuki Varlığın Türüne Göre Yapılan Ayrım	357
ii. Tazminat Talebinde Bulunan Kişiye Göre Ayrım	359
iii. Doğrudan-Dolaylı Zarar Ayrımı.....	363
4. Nedensellik Bağı (İllyet Bağı).....	364
a. Nedensellik Bağı Kavramı	364
b. Doğal Nedensellik.....	365
i. Olumlu Davranıřlarda	365
ii. Olumsuz (İhmali) Davranışlarda	366
c. Uygun Nedensellik Bağı.....	367
i. Kavram ve İşlevi.....	367
ii. Nedensellik Bağının Kesilmesi	369
aa. Mücbir Sebep	370
bb. Zarar Görenin Kusuru	371
cc. Üçüncü Kişinin Kusuru.....	372
iii. Sebeplerin Çokluğuu.....	374
aa. Yarıřan (Kümülatif) Nedensellik	374
bb. Ortak Nedensellik	374
cc. Seçimlik (Alternatif) Nedensellik.....	375
iv. Farazi Nedensellik/Önüne Geçilen Nedensellik ve İliřkili Kavramlar	376
aa. Farazi Nedensellik/Önüne Geçilen Nedensellik	376
bb. Yakından İlişkili Durumlar	377
aaa. Bünyesel Yatkınlık	377
bbb.Hukuka Uygun Alternatif Davranış	378
5. Kusur.....	380
a. İřlev ve Kavram	380

i. İşlevi	380
ii. Kavram	380
b. Kusurun Sübjektif Yönü: Ayırt Etme Gücü	381
c. Kusurun Objektif Yönü: Kast veya İhmal.....	381
i. Kast.....	381
ii. İhmal	382
C. TBK m. 49/f. 2' göre Sorumluluk.....	384
1. Genel Olarak	384
2. Uygulama Örnekleri.....	386
D. Tüzel Kişilerde Organ Sorumluluğu (TMK m. 50/f. 2)	388
1. Bir Organın Fiilinin Bulunması	388
a. Şekli (Resmi) Organ.....	388
b. Fiili Organ	388
c. Yardımcı Kişiden Farkı	389
2. Görevi Yerine Getirirken Zarar Verilmiş Olması	389
3. Hukuki Sonuçları.....	391
9. BÖLÜM: SEBEP SORUMLULUĞU	392
A. Genel Bakış.....	392
B. Hakkaniyet Sorumluluğu (TBK m. 65)	394
C. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu (TBK m. 66)	395
1. Genel Olarak	395
2. Sorumluluk Koşulları	396
a. Genel Bakış	396
b. Adam Çalıştıran ve Çalışan	396
c. Kendisine Verilen İşin Yapılması Sırasındaki Davranışla Zarar Verme.....	398
d. Kurtuluş Kanıtı Getirmemiş Olmak.....	401
3. Çalışana Rücu	405
4. TBK m. 116 ile İlişkisi ve Farkları	406
D. Ev Başkanının Sorumluluğu.....	407

1. Sorumlu Kişi.....	408
2. Sorumluluğun Koşulları.....	409
a. Genel Olarak	409
b. Aile Ferdinin Zarara Neden Olması	409
c. Kurtuluş Kanıtı Getirilmemiş Olması.....	410
E. Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu (TBK m. 67, 68)	412
1. Genel Olarak	412
2. Sorumlu Kişi.....	412
3. Sorumluluk Koşulları	414
a. Zarara Bir Hayvanın Sebep Olması	414
b. Kurtuluş Kanıtı Getirememiş Olma.....	415
F. Yapı Malikinin Sorumluluğu (TBK m. 69).....	417
1. Genel Olarak	417
2. Talepte Bulunabilecek Kişi (Aktif Husumet) ve Sorumlu Kişi (Pasif Husumet)	419
3. Sorumluluğun Koşulları.....	421
a. Yapı Eseri.....	421
b. Yapıdaki Bozukluk veya Bakımdaki Eksiklik.....	422
c. Sebep Sorumluluğu Olması	425
i. Genel Olarak	425
ii. Sorumluluktan Kurtulma.....	426
4. Diğer Sorumlulara Rücu	428
G. Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu (TMK m. 730).....	429
1. Temelinde Yatan Düşünce.....	429
2. Aktif ve Pasif Husumet	430
3. Sorumluluğun Koşulları: Mülkiyet Hakkının Taşkın Kullanımı.....	432
a. Genel Olarak	432
b. Taşkın Kullanım.....	433
c. İzin Verilen (Kaçınılmaz) Taşkınlık.....	434
4. TMK m. 730'da Öngörülen Talepler.....	434

10. BÖLÜM: ÜRÜN SORUMLULUĞU VE TEHLİKE

SORUMLULUKLARI436

A. Ürün Sorumluluğu.....	436
1. Sorumluluğun Dayanağı	436
2. ÜGTDK'dan Doğan Sorumluluk.....	437
a. Hukuki Niteliği	437
b. Sorumlu Kişi.....	438
c. Sorumluluğun Koşulları.....	439
i. Ürün	439
ii. Zarar	440
iii. Korunan Hukuki Varlıklar	440
iv. Uygun Nedensellik Bağı.....	441
v. Uygunsuzluk.....	442
vi. Kurtuluş Kanıtı Getirmemiş Olmak.....	444
d. Hukuki Sonuçları.....	445
B. Tehlike Sorumlulukları.....	445
1. Genel Olarak	445
2. Genel Tehlike Sorumluluğu (TBK m. 71)	447
a. Sorumluluğun Temeli.....	447
b. Sorumlu Kişi.....	448
c. Sorumluluğun Koşulları.....	450
i. Önemli Ölçüde Tehlike Arz eden Bir İşletmenin Bulunması	450
ii. Nedensellik Bağı ve Karakteristik (Tipik) Risk.....	451
d. Hukuki Sonuçları.....	454
3. Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğu	455
a. Kanuni Dayanağı ve Genel Esasları	455
b. Sorumlu Kişi.....	456
c. Zarar Gören	459
d. Sorumluluğun Koşulları.....	460
i. Kişiye veya Eşyaya Verilen Zarar	460

ii. Zarar Bir Motorlu Aracın İşletilmesinden Doğmuş Olmalıdır	461
e. Sorumluluktan Kurtulma veya Sorumluluğun Azaltılması (KTK m. 86)	462
i. Sorumluluktan Kurtulma.....	462
ii. Sorumluluğun Azaltılması.....	464
f. Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası.....	465
i. Genel Olarak	465
ii. Zarar Görenin Doğrudan Doğruya Talep Hakkı	465
iii. Sigortacının Rücu Hakkı.....	466
4. Çevre Zararlarından Sorumluluk	467
a. Kanuni Dayanak ve Sorumluluğun Temel Esasları	467
b. Sorumluluk Koşulları.....	467
i. Zarar	467
ii. Zararın Çevre İçin Tehlike Arz Eden Faaliyetten Doğmuş Olması	469
c. Zamanaşımı	471

11. BÖLÜM: SORUMLULUĞUN HUKUKİ SONUÇLARI, SORUMLULARIN ÇOKLUĞU, ZAMANAŞIMI472

A. Sorumluluğun Sonuçları.....	472
1. Genel Olarak	472
2. Maddi Tazminat: Zararın Belirlenmesi.....	475
a. Genel Esaslar	475
i. Fark Teorisi	475
ii. Zararın Belirlenmesinde Esas Alınacak Tarih.....	476
iii. Zararın İspatı (TBK m. 50)	478
b. Zararı Azaltma Külfeti.....	481
c. Yararların Denkleştirilmesi	484
d. Kişiye Gelen Zararın Hesaplanması	486
i. Bedensel Zarar	486

aa. Tedavi Giderleri	486
bb. Çalışma Gücünün Kaybı ile Ekonomik Geleceğin Sarsılmasından Doğan Kayıplar	487
ii. Ölüm Halinde Zararın Belirlenmesi (TBK m. 53).....	491
e. Eşyaya Gelen Zararın Hesaplanması	494
i. Eşyanın Yok Edilmesi yahut Kaybı	494
aa. Sabit Değerli Eşya.....	494
bb. Sabit Değeri Olmayan Eşya	495
ii. Eşyanın Hasar Görmesi.....	496
3. Maddi Tazminat: Tazminatın Belirlenmesi.....	497
a. Genel Olarak	497
b. Tazminatta İndirim Nedenleri	498
i. Zarar Veren Kusurunun Hafifliği.....	498
ii. Zarar Görenin Ortak Kusuru	499
iii. Diğer İndirim Nedenleri	503
aa. Beklenmedik Hal ve Bünyesel Yatkınlık.....	503
bb. Tazminat Yükümlüsünün Ekonomik Durumu	506
cc. Zarar Görenin Geliri veya Malvarlığı.....	506
dd. Hatır İşleri	506
iv. Hakkaniyet Düşüncesiyle İndirim Yasağı	507
c. Tazminatın Ödenme Biçimi	507
d. Geçici Ödemeler (TBK m. 76, m. 55/f. 4)	509
4. Manevi Tazminat.....	511
a. İşlevi	511
b. Hukuki Dayanağı.....	512
c. Koşulları	513
i. Kişilik Hakkının İhlali (TBK m. 58)	514
ii. Bedensel Bütünlüğün Zedelenmesi ve Öldürme (TBK m. 56).....	516
d. Tazminatın Belirlenmesi	517
i. Göz Önünde Tutulacak Hususlar	517

ii. Tazminatın Türü	518
B. Sorumluların Çokluğu.....	519
1. Genel Olarak	519
2. Dış İlişkide Müteselsil Sorumluluk.....	520
3. İç İlişkide Rücu	523
C. Haksız Fiilden Doğan Alacakların Tabi Olduğu Zamanaşımı Süreleri	525
1. Genel Kurallar	525
a. Nisbi Zamanaşımı Süresi	526
i. Zararın Öğrenilmesi.....	526
ii. Tazminat Yükümlüsünü Öğrenme	530
b. Mutlak Zamanaşımı Süresi	530
2. Özel Kurallar	533
a. Rücu İsteminde Zamanaşımı	533
b. Ceza Zamanaşımı Süresi	535
c. Zarar Gören Borçlunun Süresiz Def'i Hakkı	536
12. BÖLÜM: SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME - KOŞULLARI....	537
A. Genel Bakış.....	537
B. Sebepsiz Zenginleşmenin Temel Unsurları	538
1. Koşulları	538
a. Zenginleşme	540
b. Geçerli Bir Sebebin Bulunmaması	541
2. Sebepsiz Zenginleşme Türleri.....	543
a. Edim Yoluyla Zenginleşme.....	543
i. Genel Olarak	543
ii. Geçerli Olmayan Sebebe Dayanan Zenginleşme.....	543
iii. Gerçekleşmeyen Sebebe Dayanan Zenginleşme.....	548
iv. Sona Ermiş Sebebe Dayanan Zenginleşme	549
b. Üçlü ve Çok Taraflı İlişkiler ile Edim Zincirinde İade Borçlusu ve Alacaklısı	550

c. Edim Dışı Zenginleşme.....	554
i. Genel Olarak	554
ii. Müdahale Yoluyla Zenginleşme	555
aa. Mülkiyet Hakkına Müdahale.....	556
bb. Fikri haklar, Kişilik Hakları ve Diğer Hukuki Konumlara Müdahale	558
iii. Masraftan Kurtulma Yoluyla Zenginleşme.....	561
iv. Rücudan Doğan Zenginleşme	562

13. BÖLÜM: SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME - HUKUKİ SONUÇLARI, BENZER TALEPLERLE İLİŞKİSİ564

A. Sebepsiz Zenginleşmenin Hukuki Sonucu Olarak Zenginleşmenin Geri Verilmesi Talebi	564
1. Geri Verme Talebinin Konusu.....	565
a. Aynen Geri Verme İlkesi	565
b. İkame Değer (Surrogat) veya Objektif Değerin Ödenmesi (pretium commune).....	567
c. Denkleştirici Adalet İlkesine Göre Güncelleme	571
2. Geri Verme Talebinin Sınırlanması.....	573
a. TBK 79: Zenginleşmenin Ortadan Kalkması.....	573
b. Giderleri İsteme Hakkı (TBK m. 80).....	577
c. TBK m. 81: Hukuka ve Ahlaka Aykırı Sonuç	577
d. TBK 82: Zamanaşımı	579
B. Benzer Taleplerle Olan İlişkisi.....	581

14. BÖLÜM: BORÇLARIN İFASI VE İFA ENGELLERİ- GENEL ESASLAR.....592

A. Borçların İfası	592
1. Kavram ve Koşullar	592
2. İfa İkameleri (İfa Yerine Edim ve İfa Uğruna Edim)	596
a. İfa Yerine Edim (İfa Yerini Tutan Eda) Anlaşması.....	596
b. İfa Uğruna Edim (İfaya Yönelik Eda) Anlaşması	598
c. Hangi Tür İfa İkamesinin Kararlaştırıldığının Tespiti.....	600

3. Kısmen İfa	601
4. Edimi İfa Eden Kişi	603
a. Kural ve İstisnaları	603
b. Üçüncü Kişinin İfasının Sonuçları	606
i. Genel Olarak	606
ii. Halefiyet	607
5. Edimin İfa Edileceği Kişi.....	611
6. İfa Zamanı	612
a. İfa Edilebilirlik ve Muacceliyet	612
b. İfa Zamanının Belirlenmesi	614
c. Erteleme (Tecil) Anlaşması.....	617
d. Koşul (Şart)	618
i. Genel Olarak	618
ii. Geciktirici ve Bozucu Koşul.....	620
iii. İradi Koşul-Rastlantısal Koşul-Karma Koşul	622
iv. Koşulların Geçerliliği.....	623
v. Koşulun Hukuki Sonuçları	625
aa. Geciktirici Koşulda	625
bb. Bozucu Koşulda	627
cc. Ortak Hükümler	628
7. İfa Yeri.....	630
8. İfanın Hukuki Sonuçları.....	634
a. Genel Olarak	634
b. Para Borçlarının İfasına Dair Özellikler	635
i. Genel Özellikler.....	635
ii. Birden Çok Para Borcunun Bulunması Halinde	635
iii. Kısmen Ödeme.....	639
iv. Ödemenin İspatı.....	640
B. İfa Engelleri.....	641
1. İfa Engelleri Sistemine Genel Bakış	641

2. Borcun İhlalinin Genel Olarak Sonuçları	643
a. İfaya Zorlama	643
b. Tazminat Sorumluluğu.....	644
i. Sorumluluk Sebepleri	644
ii. Tazmini İstenebilecek Zararlar	644
iii. Nedensellik Bağı	648
iv. Kusur	649
v. Tazminatın Belirlenmesi	650
vi. Medeni Hukuk Cezası	651
vii. Manevi Tazminat	652
c. Sözleşmenin Tek Taraflı Sona Erdirilmesi.....	653
d. Hak Kayıpları	654
3. Borca Aykırılıktan Sorumluluğu Genişleten veya Sınırlandıran Anlaşmalar.....	654
a. Sorumluluğu Genişleten Anlaşmalar	654
b. Sorumluluğu Sınırlandıran Anlaşmalar.....	656
i. Genel Olarak	656
ii. Temel Kanuni Sınırlama: TBK m. 115.....	656
C. İfa Engelleri Sisteminde Sözleşme Benzeri Borç İlişkileri.....	660
1. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk (TBK m. 116) ...	660
a. Koşulları	661
i. Borcun İfasının Yardımcı Kişiye Bırakılmış Olması ...	661
ii. Zararın İşin Yürütüldüğü Sırada Verilmiş Olması.....	665
iii. Farazi Kusur	666
b. Sorumluluğun Hükümleri ve Sınırlandırılması	668
2. Culpa in Contrahendo (Sözleşme Öncesi Sorumluluk)	669
a. Genel Olarak	669
b. Olay Grupları	670
i. Sözleşmenin Kuruluşunda Sadakat ve Bilgilendirme Yükümlülüğü	671
ii. Eksik veya Yanlış Bilgi Verme.....	674

iii. Davranış (Koruma) Yükümlülüğünün İhlali	676
c. Hukuki Sonuçları.....	677
3. Güven Sorumluluğu	679
15. BÖLÜM: İFA ENGELLERİ -İFAYI REDDETME	
 HAKLARI VE ALACAKLININ TEMERRÜDÜ	686
A. İfayı Reddetme Hakları.....	686
1. Ödemezlik Def'i (TBK m. 97)	687
a. Uygulama Alanı	687
b. Koşulları	688
i. Tarafların Borçları Karşılıklılık İlişkisi İçinde Olmalıdır	688
ii. Tarafların Borçlarının Doğmuş ve Muaccel Olması Gerekir.....	690
iii. Aynı Anda İfa Yükümlülüğü Bulunmalıdır	690
iv. İfa Talebinde Bulunan Kendi Edimini İfa Etmemiş veya İfa Teklifinde Bulunmamış Olmalıdır	692
c. Sonuçları	692
2. İfa Güçsüzlüğü Def'i (TBK m. 98).....	693
B. Alacaklının Temerrüdü	694
1. Genel Bakış.....	694
2. Alacaklı Temerrüdünün Koşulları.....	696
a. Kabulde Temerrüt.....	696
b. Hazırlık Fiillerinde Temerrüt.....	699
c. İstisnai Durum: TBK m. 111	701
3. Alacaklı Temerrüdünün Hukuki Sonuçları (TBK m. 107-110)	701
a. Genel Sonuçları	701
b. Özel Sonuçları.....	703
i. Tevdi Hakkı veya Satarak Bedelini Tevdi Hakkı.....	703
ii. Yapma Borçlarında Sözleşmeden Dönme	704
iii. Hazırlık Fiillerinde Temerrüt.....	705

iv. Belirli Sözleşmeler Özelinde Sonuçları.....	706
---	-----

16. BÖLÜM: İFA ENGELLERİ - İFA İMKÂNSIZLIĞI- GEREĞİ GİBİ İFA ETMEME707

A. Bir İfa Engeli Olarak İmkânsızlık.....	707
1. İmkânsızlık Kavramı.....	707
2. İmkânsızlığın Görünüm Biçimleri.....	708
a. Fiili, Hukuki ve Ekonomik İmkânsızlık.....	708
i. Fiili İmkânsızlık.....	708
ii. Hukuki İmkânsızlık.....	711
iii. Ekonomik İmkânsızlık.....	712
b. Sürekli ve Geçici İmkânsızlık.....	713
c. Objektif ve Subjektif İmkânsızlık.....	714
3. İmkânsızlığın Hukuki Sonuçları.....	717
a. Genel Bakış.....	717
b. Borçlunun Sorumlu Olduğu İfa İmkânsızlığı.....	717
c. Borçlu veya Alacaklının Sorumlu Olmadığı İfa İmkânsızlığı.....	724
d. Alacaklının Sorumlu Olduğu İfa İmkânsızlığı.....	726
e. Her İki Tarafın Sorumlu Olduğu İmkânsızlık.....	727
4. Kısmi İmkânsızlık.....	728
B. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi.....	730
1. Giriş Bilgileri.....	730
2. Asli Borcun Kötü İfası.....	731
3. Yan Borçların İhlali.....	733
4. Hukuki Sonuçları.....	735
a. İfa Talebi.....	735
i. Asli Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi Halinde.....	735
ii. Yan Yükümlülüklerin İhlalinde.....	736
b. Bedelde İndirim Hakkı.....	736
c. Tazminat Talebi.....	737

d. Sözleşmeden Dönme veya İfadan Vazgeçerek Tazminat Talebi.....	741
---	-----

17. BÖLÜM: İFA ENGELLERİ - BORÇLUNUN

TEMERRÜDÜ-745

A. Borçlu Temerrüdünün Genel Esasları.....	745
B. Kavram ve Koşulları.....	747
C. Özel Olarak İhtar Koşulu (TBK m. 117)	749
1. Kavram ve Hukuki Niteliği.....	749
2. Özellikleri.....	749
3. İhtar Gerekmeyen Haller	751
a. Belirli Vade ve Muacceliyet İhbarı.....	751
b. Haksız Fiil ve Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borçlar .	753
c. Ticari İşletmeler Arası Mal ve Hizmet Tedariki	754
d. Diğer İstisnalar	755
D. Borçlunun Edimi İfadan Kaçınma Hakkı	756
E. Borçlu Temerrüdünün Sonuçları	757
1. Temerrüdün Genel Sonuçları	757
a. Gecikme Tazminatı (TBK m. 118).....	757
b. Beklenmedik Halden Sorumluluk (TBK m. 119)	760
2. Para Borçlarında Temerrüdün Sonuçları.....	762
a. Temerrüt Faizi.....	762
b. Aşkın (Munzam) Zarar (TBK m. 122).....	767
3. Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerde Borçlunun Temerrüdünün Sonuçları	771
a. Genel Olarak	771
b. Alacaklının İlk Seçim Hakkı: Borcun İfasına Bağlı Kalmak veya İfadan Vazgeçmek?	772
c. Alacaklının İkinci Seçim Hakkı: Sözleşmeyle Bağlı Kalma veya Sözleşmeden Dönme.....	774
i. İlk Seçimlik Hak: Sözleşmeden Dönme ve Olumsuz Zararın Tazmini.....	777

aa. Sözleşmeden Dönme.....	777
bb. Olumsuz Zararın Tazmini.....	782
ii. Sözleşmeyle Bağlı Kalma ve Olumlu Zararın Tazminini İsteme	788
d. Özellik Arz Eden Durumlar	793
i. Kısmi Temerrüt.....	793
ii. İfasına Başlanmış Sürekli Edimli Sözleşmeler.....	797
iii. Art Arda Teslimli Sözleşmeler	801
iv. Yapma Borçlarında Temerrüt.....	801
18. BÖLÜM: CEZA KOŞULU-DÖNME CEZASI-	
BAĞLANMA VE CAYMA PARASI.....	805
A. Ceza Koşulu (Cezai Şart)	805
1. Genel Olarak	805
2. Götürü Tazminat ile Farkı	807
3. Gerçek-Gerçek Olmayan Ceza Koşulu	808
4. Sözleşme Cezası Talebinin Koşulları.....	809
5. Ceza Koşulunun İfa Talebiyle İlişkisi	812
6. Ceza Koşulunun Tazminat Talebiyle İlişkisi.....	816
7. Ceza Miktarının İndirilmesi.....	819
B. Dönme (Fesih) Cezası	822
C. Bağlanma Parası ve Cayma Parası	824
19. BÖLÜM: BORÇ İLİŞKİLERİNİN ÜÇÜNCÜ	
KİŞİLERE ETKİSİ.....	828
A. Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme	828
1. Kavram	828
2. Yapısı.....	828
3. Benzer Kurumlardan Farkı	831
a. Temsil.....	831
b. Alacağın Devri.....	831
c. Havale	832

d. Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme	833
4. Eksik ve Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme Ayırımı	833
a. Eksik Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmeye Dair Özellikler (TBK m. 129/f. 1)	836
b. Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşmeye İlişkin Özellikler (TBK m. 129/f. 2)	837
i. Üçüncü Kişinin Bağımsız Alacak Hakkı	837
ii. Vaadedenin Sözleşmeden Doğan Borçlarını İhlali	840
c. Def'i ve İtirazlar	841
5. Üçüncü Kişi Yararına Tasarruf	842
B. Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme	842
C. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenme	845
1. Kavram ve Hukuki Niteliği	845
2. Taahhütte Bulunanın Sorumluluğu	847
20. BÖLÜM: BORÇLULARIN VE ALACAKLILARIN ÇOKLUĞU	853
A. Borçluların Çokluğu	853
1. Genel Olarak	853
2. Bölünemeyen Borçlarda (TBK m. 85/f. 2)	854
3. Kısmi Borçlarda	854
4. Kollektif Borçlarda	855
5. Müteselsil Borçluluk (TBK m. 162-168)	856
a. Genel Olarak	856
b. Müteselsil Borç İlişkisinin Kaynakları	856
c. Müteselsil Borçlulukta Dış İlişki	858
i. Alacaklının Seçim Hakkı (TBK m. 163)	858
ii. Müteselsil Borçluların İleri Sürebileceği Def'i ve İtirazlar (TBK m. 164)	859
iii. Borçlulardan Hiçbiri Kendi Davranışıyla Diğerinin Durumunu Ağırлаştırırmaz (TBK m. 165)	860
iv. Borcun Sona Ermesi Bakımından (TBK m. 166)	863

d. Borçluların Kendi Aralarındaki İç İlişki	865
i. Paylaşım İlişkin Genel Kurallar (TBK m. 167)	865
ii. Alacaklıya Halef Olma (TBK m. 168)	868
B. Alacaklıların Çokluğu	870
1. Kısmi Alacaklılık	870
2. Kollektif (Elbirliği Halinde) Alacaklılık	871
3. Müteselsil Alacaklılık	872
21. BÖLÜM: BORÇ İLİŞKİLERİNDE TARAF	
DEĞİŞİKLİKLERİ	874
A. Alacağın Devri (Temlik)	874
1. Kavram ve Özellikleri	874
a. Kavram	874
b. Hukuki Niteliği ve Şekli	876
2. Geçerlilik Koşulları	880
a. Geçerli Bir Devir Sözleşmesi	880
b. Devredilebilir Bir Alacağın Bulunması	881
i. Genel Olarak	881
ii. Devredilebilirlik	882
aa. Temel İlke	882
bb. İstisnalar	882
cc. Devir Yasağına Aykırı Davranışın Hukuki	
Sonuçları	884
iii. Gelecekteki Alacakların Devri	886
iv. Toptan (Global) Devir	887
3. Alacağın Devrinin Genel Sonuçları	889
a. Alacağın Yeni Alacaklıya Geçiş	889
b. Öncelik hakları ve Bağlı Hakların Geçiş	890
4. Borçlunun Korunması	891
a. İyiniyetle Yapılan İfa (TBK m. 186)	892
b. İfadan Kaçınma ve Tevdi (TBK m. 187)	895
c. İtiraz ve Def'iler (TBK m. 188)	896

5. Devredenin Garanti Sorumluluğu	899
a. Garanti Sorumluluğunun Koşulları	900
i. Alacağın Devrinin İvazlı Olması.....	900
ii. Alacağın Mevcut Olmaması	902
aa. Borçlunun Ödeme Gücüne Sahip Olmaması	904
b. Garanti Sorumluluğunun Sonuçları	905
c. Karşılıksız (İvazsız) Devir ve Kanuni Devir.....	907
d. İfa Uğruna (İfaya Yönelik) Devir (TBK m. 192)	907
6. Devir İşlemi Olmaksızın Alacaklı Değişimi	909
a. Külli Halefiyet Yoluyla.....	909
b. Sözleşmenin Devri	909
c. Kanunen Devir veya Yargısal Devir	909
B. Borçlu Tarafta Değişiklikler	910
1. Genel Olarak	910
2. Borcun İç Üstlenilmesi (TBK m. 195)	911
a. Koşulları	912
b. Hukuki Sonuçları.....	913
3. Borcun Dış Üstlenilmesi	913
a. Koşulları	914
b. Sonuçları	915
4. Borca Katılma (TBK m. 201)	919
5. Malvarlığının veya İşletmenin Devralınması (TBK m. 202)..	922
a. Koşulları	923
b. Sonuçları	924
6. Mirasın Paylaşılması ve Rehinli Taşınmazların Devri	925
C. Sözleşmenin Devri (TBK m. 205).....	926
1. Kavram, Hukuki Niteliği ve Koşulları	926
2. Sözleşmenin Devrinin Sonuçları.....	929
D. Sözleşmeye Katılma (TBK m. 206)	932

22. BÖLÜM: BORÇLARIN SONA ERMESİ VE

ZAMANAŞIMI935

A. Borçların Sona Ermesine Genel Bakış	935
B. Bağlı Hakların Sona Ermesi (TBK m. 131)	936
C. İfa Dışındaki Sona Erme Sebepleri	938
1. İbra (TBK m. 132)	938
a. Genel Esasları	938
b. Benzer Kurumlarla İlişkisi	940
2. Yenileme (TBK m. 133 ve 134)	942
a. Kavram ve Koşullar	942
b. Sonuçları	943
c. Cari Hesap İlişkisinde Yenileme	944
3. Birleşme (TBK m. 135)	945
4. Takas (TBK m. 139-145)	945
a. Genel Olarak	945
b. Takas ile Mahsup Farkı	947
c. Takasın Koşulları	948
i. Olumlu Koşullar	948
aa. Takas Edilecek Alacakların Karşılıklı Olması	948
bb. Alacakların Konusunun Aynı Türden Olması	950
cc. Takas Alacağının İcra Edilebilir Olması	951
dd. Asıl Alacağın Geçerli ve İfa Edilebilir Olması	952
ii. Olumsuz Koşullar	953
aa. Sözleşmeyle Takastan Feragat Edilmemiş Olması	953
bb. Kanunda Takas Yasağı Öngörülmemiş Olması	953
d. Takas Beyanı	954
e. Takasın Hükümleri	955
D. Zamanaşımı	957
1. Genel Olarak	957
2. Zamanaşımı Süreleri	958

a. Genel Zamanaşımı Süresi	958
b. Özel Zamanaşımı Süreleri.....	959
3. Zamanaşımının Başlangıcı.....	961
a. Genel Olarak	961
b. Sözleşmeye Aykırılık Nedeniyle Tazminat Taleplerinde..	962
4. Zamanaşımının Durması	964
5. Zamanaşımının Kesilmesi	965
a. Genel Olarak	965
b. Zamanaşımının Kesilmesi Sebepleri	966
i. Borçlunun Davranışları Nedeniyle	966
ii. Alacaklının Davranışları Nedeniyle	967
6. Zamanaşımı Sürelerinin Kesinliği.....	969
7. Zamanaşımı Def'inden Feragat	970
8. Zamanaşımının Hüküm ve Sonuçları.....	971
9. Zamanaşımı-Hak Düşürücü Süre.....	973
Genel Kaynakça.....	975
KAVRAM DİZİNİ.....	977